

Asia nro: DKIR/147/00.05.00/2026 Kirkkohallituksen lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle

Viite: Kirkkohallituksen lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain, sairausvakuutuslain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Sosiaali- ja terveysministeriö (VN/37863/2025) on lähettänyt lausuntokierrokselle luonnoksen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain, sairausvakuutuslain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. Kirkkohallitukselta ei ole erikseen pyydetty lausuntoa. Luonnoksen mukainen lakimuutos toteutuessaan vaikuttaisi merkittävästi seurakuntien diakoniatyössä ja erityisnuorisotyössä kohdattavien haavoittuvassa tilanteessa olevien ihmisten elämään, joten lausuntona Kirkkohallitus esittää seuraavat huomiot.

Yleistä lakiehdotuksista

Kirkkohallitus katsoo, että nuoren kuntoutusrahaetuuksiin ei tule tehdä ehdotettuja muutoksia. Vaikka muutosten katsotaan koskevan pientä joukkoa nuoria, se kohdistuu kaikkein heikoimmassa asemassa olevien nuorten ja heidän perheidensä elämään. Kirkkohallitus pitää hyvänä, että sosiaaliturvaa ja etuuksien hakemista yksinkertaistetaan. Kuitenkin kirkkohallitus katsoo, että jatkossakin tulee turvata mahdollisuudet yksilökohtaiseen harkintaan tilanteissa, joissa nuori tarvitsee erityistä tukea. Kirkkohallitus muistuttaa, että syrjään jäävien nuorten joukkoa ei tule kasvattaa etuuksien hakuprosessia vaikeuttamalla.

Kirkkohallitus korostaa, että lakimuutoksen seurauksena nuorten syrjäytymisen riski kasvaa. Lain toteutuessa työpajatoiminnan edellytykset heikkenevät, jolloin yksilöllisen tuen mahdollisuudet vähenevät. Lakimuutoksen on todettu heikentävän yhdenvertaisuutta sekä vaikeuttavan tai pitkittävän polkua opintoihin ja työelämään. Tämä koskettaa erityisesti

työpajatoiminnassa olevia nuoria, joilla on haasteita arjen hallinnassa ja toimintakyvyssä. Kirkon diakoniatyössä ja nuorisotyössä kohdataan nuoria aikuisia, jotka eivät ole saaneet riittävää tukea nuorempana, minkä seurauksena on syntynyt velkaantumista ja toimeentulotuen tarve on pitkittynyt. Kun nuoret siirtyvät viimesijaisten etuuksien varaan tai jäävät ilman tukea, he hakeutuvat yhä useammin diakonia- ja ruoka-avun piiriin. Viimesijaiselta etuudelta poistuminen on vaikeaa, joten tämä ei ole taloudellisesti eikä inhimillisesti kestävää.

Niilo Pesonen
kansliapäällikkö

Kalle Kuusimäki
johtaja